

det Sted. Er det juridisk vigtigt, vil jeg gaa hen til Borten og sige: Kjære! hvorlænge boede jeg her? eller jeg gaar til Politikammeret, hvor man opleber Mandtalslisterne fra 1826 eller 1829 og ser efter, hvor jeg har boet, og hvor længe jeg har boet der. For mig kunde det altsaa gaa, men hvis det var en fattig Djævel paa 70 Aar, sløvet paa Sandsen og med en udyrket Sukommelse, vilde det være umuligt at faae Oplysninger af ham derom. Man er nødt til at gaa tilbage, men skal man det, saa skal man ikke gaa til det Mindre, men til det Store, og man skal blot spørge: Kan Du huske, om Du har været i 10 Aar paa dette eller hint Sted, saaledes at man ikke holder sig til alle de smaa og afbrudte Ophold. Kun det vedvarende og betydelige Ophold, maaske lidt større i en fjernere liggende Periode, bør give Hjemstedsret, saaledes, at vi først holde os til, hvad der ligger nærmest, det Sted, hvor Bedkommende sidst har været. Det er derfor, man ikke kan gaa ind paa § 00. — Hvorledes er den fremkommen? Det ærede Medlem for 9de Kreds (Estrup) sagde igaar, at det var, fordi man aldeles ikke kan forjone sig med Fødestedet, og naar man ikke opstiller disse subsidiaire Hjælpebidler indtil de allermindste, som man klammer sig til, kommer man til sidst tilbage til Fødestedet. Men en saadan Gaardnaakethed i at forfaste Fødestedet, tror jeg ikke, der bør være, thi ved denne Opstilling af forte, sammenlappede Tidsfrister borttager man selve det Grundlag, hvorpaa Hjemstedsrettens Erhvervelse beror. Vi sige, at det er billigt, at den Kommune, hvori en Mand bliver trængende, eller en anden Kommune, hvori han længere uafbrudt har havt Ophold, understøtter ham, fordi han der har levet sig ind og erhvervet sig et Hjem, men det er aldeles usandt, naar man siger, at han af denne Grund skal forføres i den Kommune, hvor han har forsøgt sig først 2 Aar, saa i 1 Aar og saa 2 Aar med større Mellemlum. Nei, Grunden til Hjemstedsretten falder her aldeles bort. Altsaa det maa vi opgive, vi maa holde os til det, som staar i det 6te kongevalgte Medlems Forslag, til den Kommune, hvor han sidst har været i 10 Aar. Jeg holder ikke paa disse 10 Aar. Jeg for min Del ønsker, at Hjemstedsretten maa kunne erhverves nogenlunde let, og jeg er tilfreds med 5 Aar, altsaa med det, vi nu have, og jeg vil ønske, at naar dette Forslag vedtages og Sagen kommer tilbage til Udvalget, man da vil blive enig om 5 Aar. Saa kunne vi jo nu opsætte en Strid, men lad os se at faae afgjort det Spørgsmaal, der foreligger, lad os afgjøre, om det skal være Hjemsteden eller Fødestedet, og først naar vi have afgjort det Spørgsmaal, lad os saa spørge, hvor lang skal den Narraffe være, der berettiger til Forsøgelse. Det er den rigtige Fremgangsmaade.

Jeg kommer nu til § 22. Herom har den

ærede Indenrigsminister egentlig sagt, hvad jeg vilde sige, men jeg gjentager det, væsentlig af den Grund, fordi det ikke blot skal siges fra Ministerbordet. Dette Forslag er et Forslag, som jeg, naar jeg skal sige det rent ud, beklager er kommet frem. Det er et Forslag, der vistnok er udgaaet af den bedste Mening og Villie, men det maa, det skal forkastes, hvis vi ikke ville gjøre Noget, som vil kunne komme os dyrt til at staa. Hvad ligger der i dette Forslag? Man maa jo vel sige, at der ikke er tænkt derpaa, men det opstiller en præventiv Undersøgelsesret imod mulige fremtidige Fattiglemmer. Naar man ligeoverfor et Menneske, som ikke har begjært nogen Hjælp, og med Hensyn til hvem Ingen kender hans Hjælpebidler, hans Kræfter, bliver bange for, at han kan blive Fattiglem, saa skal man tage et saadant Menneske for sig og aabne en Undersøgelse om, hvor han har været; og hvad gjøre vi da? Paa den ene Side haane vi ham — ja, jeg vil dog ikke bruge et saa stærkt Udtryk, men jeg vil sige, at vi krænke ham, ved at sige til ham: Du har Udset til at blive Almisselem. Vi lade ham fremstille sig, og dernæst besvare vi ham ved at underkaste ham en pinlig Undersøgelse, ved at forlange af ham, at han skal gaa tilbage i sin Erindring og opspøge, hvor han har været, og gjøre Rede derfor. For ham antager alt dette ganstke naturligt Udseendet af en kriminell Undersøgelse. Han er ikke vant til at møde for Retten, han er ikke vant til, hvad man i kriminelle Sprog kalder at gjøre Rede for sine Antecedentia og Generalia, uden naar der er Spørgsmaal om en Forseelse. Nu siger man, det er blevet sagt: men det er ikke blot ham, der kan være Tale om, det kan jo blive Tilfældet med os Alle; man kan jo indkalde Dem og mig og forlange Oplysninger af os. Men det gjør man ikke. Jeg vilde nok se den Kommunalbestyrelse, der vilde indkalde enten Godsseiere eller Praester eller s. Gr. mig, hvis jeg faldt paa at bosætte mig og leve som Pensionist paa et fremmed Sted, som et formodet tilkommende Almisselem for at give Oplysninger. Nei, man indkalder ikke nogen Gaardmand, heller ikke nogen Husmand med Jord, men man indkalder Indsiddere, Tjenestekarle, Røgttere, man indkalder alle de lavere Stillede. Det gaar ikke an. Der har ikke været tænkt paa at betragte Sagen fra denne Side, men er en saadan Betragtning kommen frem, saa maa Vindringsforslaget forkastes. Foruden at Undersøgelsen vil blive unyttig, er den et stort Besvær, og den vil se ud som en stor Krænkelse af den Fattige. Jeg skal her tilføje, at det at blive Fattiglem er en tung Ting, og Ingen har Lov til at gjøre mig til Fattiglem, førend jeg er det, Ingen har Lov til at paahæfte mig en lille Smule af den Malt, der maaske mærker mig med sin Farve, naar jeg først er bleven Fattiglem. Man skal først oppebie det Dieblis, jeg melder mig og beder om Hjælp, før har man ikke Lov at inkvorere derom. Dette